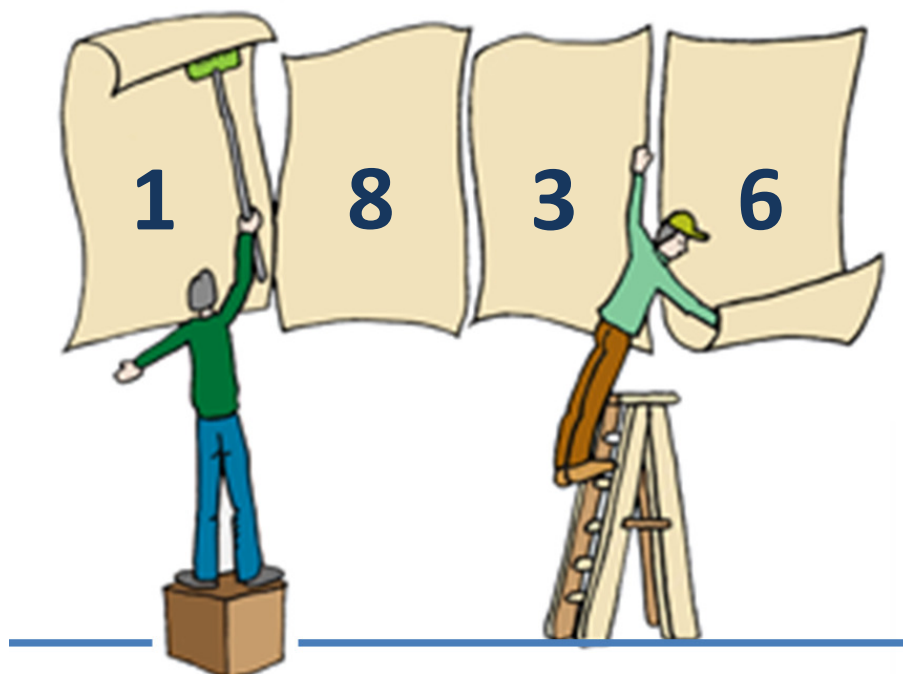

Året Var

Året Var DHF:s FÖRTECKNING ÖVER ÅRTAL I DALARÖS HISTORIA har tagits fram med hjälp av uppgifter tagna ur litteratur som berör Dalarö, sökning via Internet och med hjälp av boende på Dalarö.

**Detta är en fördjupning
av händelsen år**

Se nästkommande sidor

1836.

Stockholms skärgårds 10 optiska telegrafer är uppsatta och bemannade, så att korrespondens kunde äga rum mellan Stockholm och Dalarö. Terrängen omkring Smådalarö vållade stora svårigheter så platsen ändrades några gånger. Optiska telegrafan fanns kvar till 1869.

Terrängen omkring Smådalarö vållade stora svårigheter för placeringen av de optiska telegraferna. Den optiska telegrafan låg alltså på olika ställen på Smådalarö och den exakta tiden för placeringen på Telegrafberget är osäker men bör ha varit under åren 1836 – 1869.

Telegrafnätet i Stockholms skärgård bestod av 43 stationer.

Allmänt om den optiska telegrafan.

Den optiska telegrafan konstruerades 1792 av fransmannen Claude Chappe och förbättrades sedan av svensken A. N. Edelcrantz.

Hans telegraf bestod av nio fällbara luckor i tre rader, som med hjälp av linor kunde ställas i öppet eller stängt läge och genom olika luckvariationer kunde sända 1024 olika signaler. Översta raden: 1, mellersta raden 2 och tredje raden 4. Alltså 0-7. Om den tionde luckan ovanför de tre armarna ställdes vertikalt kunde detta tal dubbleras.

Dessa signaler avlästes med kikare vid nästa station i en kedja.

Telegrafnätet i Stockholms skärgård bestod av 43 stationer och meddelanden kunde snabbt skickas ut.

1808 låg en telegraf på Rödudsberget på Smådalarö. Den flyttades 1809 ca en km sydväst om Smådalarö gård. Året därpå berodades en ny flyttning men vart?

Avståndet mellan stationerna var normalt ej över 14 km.

Då Sverige förlorade kriget la man ner verksamheten men den återupptogs på 1830-talet, när den svenska regeringen ville stärka det svenska kustförsvaret. (Karl XIV Johan)

Den optiska telegrafan var reserverad för militärt ändamål, men från 1830-talet var behovet mer civilt än militärt. Man skickade information till hamnmyndigheten och redare om fartyg på ingång.

Bemanningen var militär från Lantvärnet, Armén eller Flottan.

Till en början fick personalen sköta stationerna i ur och skur utan möjlighet till skydd för regn, blåst eller kyla. Efter 1810 försågs telegraferna med små hytter, som skulle vara fönsterlösa för att ljus utifrån inte skulle försvåra kikarspaning.

Det var också förbjudet att elda i hytterna för att det inte skulle bildas kondens i hytterna.

Senare blev hytterna lite större och försågs med fönster och fönsterluckor.

Bemanningen varierade förstås i tid liksom antalet telegrafister på stora och små stationer under olika perioder. Utbildningen för telegrafisterna vid de små stationerna var inte så omfattande. De behövde inte kunna avläsa texten, bara skicka sifferkombinationerna vidare.

På 1850-talet började de optiska telegraferna ersättas av elektriska telegrafer.

Den sista optiska telegraflinjen i Sverige upphörde 1881.

Se mer i DHF:s redovisning SC164.

Tabell över optiska telegrafstationer på östra kusten fr.o.m. 1836

Linje samt stationer	fr.o.m.	t.o.m.	Kommentar
Stockholm			
Mosebacke	1836-06-18	1838-09-30	
Bångska huset	1838-10-01	1866-09-15	
Kammarrättens hus	1836-06-18	1866-09-15	Sidostation
Norra linjen			
Kummelnäs	1836-08-09	1866-09-15	
Vaxholm	1836-08-09	1866-09-15	
Marsättra	1837-06-01	1866-09-15	
Siarö	1837-06-01	1866-09-15	
Yxlan	1837-06-01	1866-09-15	
Furusund	1837-04-01	1871-09-01	
Fårholmen	1854-04-01	1871-09-01	
Söderarms båk	1854-04-01	1871-09-01	Sidostation
Arholma båk	1854-04-01	1871-09-01	
Södra linjen			
Galtberget, Älta	1836-06-18	1858-08-30	
Trinntorp	1836-06-18	1858-12-31	
Smådalarö	1836-06-18	1869-08-05	
Dalarö skans	1836-06-18	1876-11-01	Sidostation
Ornö	1836-06-18	1876-11-01	
Älvsnabben	1838-06-06	1876-11-01	
Nynäs	1838-06-06	1876-11-01	
Landsort	1838-06-06	1876-11-01	
Östra linjen, från Trinntorp			
Skälsmara	1836-06-18	1869-08-05	
Söderby (Telegrafberget Runmarö)	1836-06-18	1869-08-05	
Sandhamn	1836-06-18	1869-08-05	